

**МІЖНАРОДНА
НАУКОВО-ПРАКТИЧНА
КОНФЕРЕНЦІЯ**

**«СУЧАСНА СИСТЕМА ОСВІТИ
І ВИХОВАННЯ: ДОСВІД МИНУЛОГО –
ПОГЛЯД У МАЙБУТНЄ»**

2-3 жовтня 2015 року

**Київ
2015**

сприймають їх одразу. Але якщо «бар'єр» закріпився, то й сам педагог починає відчувати дискомфорт, тривогу, нервовість. Цей стан стає стійким, заважає плідному контакту зі студентами й, нарешті, впливає на характер педагога – формує так званий неправильний «педагогічний характер».

Отже, основа педагогічного спілкування іноземною мовою – систематичне керівництво спілкування іноземною мовою. Педагог розв'язує цілий ряд комунікативних задач, регулює процес спілкування іноземною мовою, стимулює участь у ньому студентів, відшукує відповідні методики впливу системи спілкування іноземною мовою.

Література:

1. Владимірова Л.П. Нові інформаційні технології в навчанні іноземним мовам <http://virtlab.ioso.ru/method.htm>
2. Гамезо М.В., Петрова Е.А., Орлова Л.М. Возрастная и педагогическая психология. – М.: Педагогическое общество России, 2003. – 512 с.
3. Кузовлева Н.С. Комунікативний метод навчання іншомовній мовній діяльності. – Воронеж, 1985. – 422 с.
4. Леонтьев А.Н. Педагогічне спілкування. – М.: Вища школа, 1979. – 478 с.
5. Методика навчання іноземних мов у середніх навчальних закладах: Підручник. – К.: Ленвіт, 1999. – 247 с.

СЕКЦІЯ 2. ТЕОРІЯ ТА МЕТОДИКА НАВЧАННЯ

Анічкіна О. В., асистент кафедри хімії

Житомирський державний університет
імені Івана Франка
м. Житомир, Україна

ПОТРЕБА МОДЕРНІЗАЦІЇ ЕКСПЕРИМЕНТАЛЬНО-МЕТОДИЧНОЇ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ ВЧИТЕЛІВ ХІМІЇ У ВИЩІЙ ПЕДАГОГІЧНІЙ ШКОЛІ

Сучасний стан освіти в Україні не дозволяє вчителю хімії повністю реалізувати всі види шкільного хімічного експерименту, оскільки, існує низка проблем, які вчитель хімії не здатен вирішити самотужки: брак реактивів, обладнання, посуду; недосконала методична підготовка майбутніх вчителів у вищій школі; відсутність сучасної методичної літератури з експериментальної роботи в школі; недостатність часу для проведення різноманітних дослідів і ін. З такої ситуації вчитель повинен знайти вихід і забезпечити проведення хімічного експерименту в школі, хоч би на рівні обов'язкового – якого вимагає програма з хімії для загальноосвітньої школи (рівень базового та академічного стандарту середньої освіти).

Розуміючи, що шкільний хімічний експеримент є однією з основних форм навчання хімії в школі – вчитель повинен знайти способи використання його на уроках навіть при повній матеріальній незабезпеченості школи. Таким чином, молодий вчитель хімії повинен володіти не лише трьома основними групами вмінь: експериментальними, загальнохімічними та методичними - у вчителя, в такій ситуації, вони повинні набути вищого рівня, допомогти йому не лише виконати хімічний експеримент традиційним способом, а забезпечити використання нетрадиційних методів, способів та засобів навчання для реалізації поставленої мети, дати можливість замінити хімічний експеримент в цілому або його окремі компоненти. І, оскільки, реалізація експерименту на уроці має переконливо важливе значення – вчитель, як носій експериментальних знань, вмінь і навичок повинен володіти бездоганно сформованими вміннями з техніки проведення експериментів, а також, мобільними та глибокими методичними вміннями їх пояснювати.

Ми провели анкетування молодих вчителів хімії (досвід роботи до 5 років) і запропонували дати відповіді на анкетні запитання, які

стосувалися бажання, знань та вміння проводити в школі всі види шкільного хімічного експерименту.

Проаналізувавши результати, можна констатувати, що 51,80% молодих вчителів не використовують хімічний експеримент на уроці, при цьому тільки 21,94% обирають форму проведення експерименту залежно від мети, якої прагнуть досягти реалізувавши дослід. Третина молодих вчителів (34,89%) не використовує практичні роботи та лабораторні дослід у власній вчительській діяльності, що значно збіднює навчання з хімії та унеможливує формування експериментальних умінь учнів. Тільки 26,98% молодих учителів готові використовувати різноманітні методи активізації пізнавальної діяльності під час проведення шкільних хімічних експериментів. Можна також констатувати, що тільки 32,01% мають необхідні експериментальні знання техніки проведення хімічного експерименту та 33,10% уявляють послідовність дій під час його проведення. Разом з тим усього 3,96% повністю впевнені в послідовності проведення та, відповідно, пояснення хімічних експериментів на уроці.

Основними причинами не використання хімічних експериментів на уроці молоді вчителі визначили брак реактивів та обладнання (43,88%) та невпевненість у власних діях (38,13%), обидві причини є недоліками експериментально-методичної підготовки студентів у вищій школі, оскільки, обладнання можна самостійно виготовляти, замінювати так само як і реактиви, а багаторазове повторення призводить до накопичення експериментального досвіду та впевненості у власних силах, стимулює урізноманітнення та творчий пошук у майбутніх учителів хімії.

Аналізуючи готовність учителів реалізовувати конкретні досліді шкільної програми, можна визначити, що 67,98% опитуваних неготові проводити демонстраційний дослід «Взаємодія натрію з водою» безпечно, оскільки, неправильно обирають посуд для проведення реакції і, цим самим, не дотримуються правил техніки безпеки, що свідчить про недостатнє відпрацювання цих дослідів під час хімічної та методичної підготовки у вищій школі.

Визнали достатньою підготовку з техніки проведення дослідів тільки 2/3 анкетованих (64,74%), а з методики майже половина (53,96%). Тобто, майже половина випускників вищої школи приходить на робоче місце неготовою до використання основних методів навчання хімії в школі: демонстраційного, лабораторних дослідів, практичних робіт. При чому, найбільшу проблему становить саме практичне включення хімічного експерименту в урок (55,04%).

Також, нами було проведення спостереження за діяльністю молодих вчителів на уроці із подальшим опитуванням.

Отримані результати підтверджують, що молоді вчителі не відчувають себе готовими до проведення шкільного хімічного експерименту, бо, більшу увагу приділяють вдалому проведенню дослідів (51,26%), ефекту реакції, яка відбувається (37,28%), та пояснюють дослід коментувально (40,34%) (обговорюють кожну дію) не використовуючи проблемність у навчанні.

Організують проведення шкільного учнівського хімічного експерименту, як дослідницького – тільки 21,85% опитуваних, доводячи, що реакція відбулась за припущенням (гіпотезою). 16,81% респондентів взагалі не обговорюють отримані результати експерименту.

Більшість молодих учителів (84,88%) хотіли б відмовитись від натурального експерименту і демонструвати тільки мультимедійні досліді, що значно збіднить шкільний курс хімії та унеможливить формування експериментальних умінь учнів на високому рівні.

Таким чином, ми визначили основні завдання, які необхідно вирішити із застосуванням авторської методичної моделі підготовки майбутніх учителів до проведення всіх видів шкільного хімічного експерименту:

1. Забезпечити переконання студентів у значенні хімічного експерименту на уроці, емоційно підготувати їх до реалізації експерименту, сформувати переконання в оволодінні та виконанні хімічного експерименту – як основного способу пізнання хімічної науки та методу навчання хімії в школі.

2. Розвинути експериментальні знання та вміння студентів, оскільки, тільки сформовані вміння поводитися з реактивами, посудом, обладнанням, інструментарієм на високому рівні стануть міцною базою для формування вчителя – експериментатора.

3. Впровадити в процес формування методичних умінь різноманітних методів, засобів, способів, форм проведення хімічного експерименту, оскільки, тільки такі вміння створюють певну свободу в проведенні експерименту на уроці, як його невід'ємної ланки.

4. Посилити контроль за формуванням умінь на кожному етапі професійної підготовки та діагностику проблем, котрі виникають.

Для забезпечення формування експериментально-методичних умінь студентів проводити всі види шкільного хімічного експерименту на високому рівні, ми практикували поетапне, системне формування у студентів експериментально-методичних умінь через реалізацію наступних педагогічних умов: подання теоретичного матеріалу кожної шкільної теми у вигляді блок-схем; використання шкільних хімічних експериментів у лабораторних практикумах із загальнохімічних дисциплін; включення задач-малюнків у підготовку до лабораторних занять з методики навчання хімії на яких проводиться демонстрування дослідів; використання віртуальної

хімічної лабораторії, як наочного засобу формування та вдосконалення експериментальних умінь.

Тобто, в сучасній вищій педагогічній школі чітко постала проблема оновлення та модернізації існуючих технологій, форм, методів, засобів навчання хімічним та методичним дисциплінам. Інтенсифікація використання різноманітних педагогічних умов призведе до оновлення вигляду сучасного вчителя хімії та формування його як вчителя, експериментатора, досвідченого користувача віртуального простору, збільшення авторитету серед учнів та педагогічної спільноти.